

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYI TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

MAKROIQTISODIY SIYOSAT

FAN SILLABUSI

Bilim sohasi: 400000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 310000 - Biznes va boshqaruv
Magistratura mutaxassisligi: 70410102 - Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Modul / FAN SILLABUSI

Magistratura bo'limi

70310102 - Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) mutaxassisligi uchun

Fan nomi:	Makroiqtisodiy siyosat
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	MISM105
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Labaratoriya ishi	
Seminar	
Mustaqil ta'lim	9
Kredit miqdori:	5
Baxolash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi

FMI

Fanni o'qitishdan maqsad - O'zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy siyosat olib borish yo'nalishlari va milliy iqtisodiyotni tartibga solish jarayoni mexanizmlarini, ularni hozirgi zamon talablariga moslash yo'llarini ko'rsatib berish va shu bilan birga respublika va uning hududlarida iqtisodiyot tarmoqlarini tartibga solish vositalaridan foydalanish yo'llari to'g'risida talabalarga bilimlar berishdan iborat.

Fanning vazifasi - raqamli iqtisodiyotga oid nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, qonunlar va kategoriyalar mazmun-mohiyatini o'rganish, ularga nisbatan shaxsiy munosabatlarini shakllantirish orqali iqtisodiy muammolarni yechish yo'llarini topa olish qobiliyatlarini shakllantirish.

M 12	Hududlarni kompleks rivojlantirish siyosati va mahalliy byudjetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash
M 13	Innovatsion siyosat va fan-texnika taraqqiyotini davlat tomonidan qo'llab quvvatlash
M 14	O'zbekiston Respublikasining makroiqtisodiy siyosatini takomillashtirish yo'nalishlari
Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (A)	
III-semester	
A 1	Fanga kirish: Makroiqtisodiy siyosatning mazmuni, maqsadi va vazifalari
A 2	Makroiqtisodiy siyosat olib borish vositalari
A 3	Iqtisodiy barqarorlashirishning fiskal choralari
A 4	Makroiqtisodiy va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda monetar siyosatning ahamiyati
A 5	Iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishda tarkibiy siyosat
A 6	Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatini tartibga solish
A 7	Xususiy lashtirish, monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish yo'nalishlari
A 8	Davlatning ijtimoiy siyosati
A 9	Valyuta bozorini tartibga solish va valyuta siyosati
A 10	Davlatning tashqi iqtisodiy siyosati
A 11	Makroiqtisodiy siyosatni amalga oshirishning jahon tajribasi
A 12	Hududlarni kompleks rivojlantirish siyosati va mahalliy byudjetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash
A 13	Innovatsion siyosat va fan-texnika taraqqiyotini davlat tomonidan qo'llab quvvatlash
A 14	O'zbekiston Respublikasining makroiqtisodiy siyosatini takomillashtirish yo'nalishlari

Amaliy mashg'ulot uchun talabalar mustaqil o'zlashtiradigan mavzular

Nö	Mavzular	Mustaqil ishga ajratilgan soat	Topshirish shakli
1	Makroiqtisodiy siyosat turli nazariy yondashuvlar	2	o/k/e
2	Makroiqtisodiy siyosat olib borish vositalarining qiyosiy tahlili	2	o/k/e
3	Iqtisodiy barqarorlashirishning fiskal dastaklari	2	o/k/e
4	Pul - kredit siyosati dastaklari	2	o/k/e
5	Iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishda tarkibiy siyosat	2	o/k/e
6	Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatini tartibga solish	2	o/k/e
7	Xususiy lashtirish, monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish yo'nalishlari	2	o/k/e
8	Davlatning ijtimoiy siyosati	2	o/k/e
9	Valyuta bozorini tartibga solish va valyuta siyosati	2	o/k/e
10	Davlatning tashqi iqtisodiy siyosati	2	o/k/e
11	Makroiqtisodiy siyosatni amalga oshirishning jahon tajribasi	2	o/k/e
12	Hududlarni kompleks rivojlantirish siyosati va mahalliy byudjetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash	2	o/k/e
13	Innovatsion siyosat va fan-texnika taraqqiyotini davlat tomonidan qo'llab quvvatlash	2	o/k/e

Fandi o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Iqtisodiyot nazariyasi
2	Makroiqtisodiyot
3	Iqtisodiy siyosat
4	Institutsional iqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)	
<i>Bilimlar jihatidan</i>	
TN 1	davlatning iqtisodiyotga aralashuvining mohiyati va iqtisodiy ahamiyatiga oid nazariy bilimlarga ega bo'lishi
TN 2	Bozor iqtisodiyotini davlat tomonidan tartibga solish vositalari to'g'risida hamda amalda oshirish mexanizmlariga oid bilimga ega bo'lishi
TN 3	Hozirgi makroiqtisodiy muammolarni tahlil qilish, barqaror iqtisodiy rivojlanishda davlat siyosatining vazifalarini bilish
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN 4	Turli makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning tahlil qilish va baholash ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN 5	Makroiqtisodiy vaziyatni baholay olishi, va unga muvofiq makroiqtisodiy dastaklardan samara foydalanish bo'yicha tavsiyalar berishi.
TN 6	Xalqaro iqtisodiy hodisalar va siyosatlarining milliy iqtisodiyotga ta'sirini baholashi va ularni tahlil qila olishi
TN 8	Talaba makroiqtisodiy siyosatni samarali amalga oshirish uchun tavsiyalar ishlab chiqish va uni takomillashtirish bo'yicha qarorlar qabul qilish, ko'nikmasiga ega bo'lishi
TN 8	Hududlar rivojlanish dasturlari baholay olishi va rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: Maruza (M)	
III semester	
M 1	Fanga kirish: Makroiqtisodiy siyosatning mazmuni, maqsadi va vazifalari
M 2	Makroiqtisodiy siyosat olib borish vositalari
M 3	Iqtisodiy barqarorlashirishning fiskal choralari
M 4	Makroiqtisodiy va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda monetar siyosatning ahamiyati
M 5	Iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishda tarkibiy siyosat
M 6	Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatini tartibga solish
M 7	Xususiy lashtirish, monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish yo'nalishlari
M 8	Davlatning ijtimoiy siyosati
M 9	Valyuta bozorini tartibga solish va valyuta siyosati
M 10	Davlatning tashqi iqtisodiy siyosati
M 11	Makroiqtisodiy siyosatni amalga oshirishning jahon tajribasi

14	O'zbekiston Respublikasining makroiqtisodiy muammolar va ularni bartaraf etish yo'nalishlari	4	o/k/e
	Jami aytatilgan soat	30	

Estatma: Talabalar ma'ruzada o'tilgan mavzularga oid ma'lumotlarni mustaqil o'qib tayyorlamadi, amaliy mashg'ulotlarda berilgan topshiriqlarni og'zaki javob berish. Masalalar, keyislar yechimini topish yoki konsepti yoki esse shaklida taqdim etish orqali ballar to'playdilar. To'plangan ballar joriy nazorat ballariga qo'shiladi

6.2. Mustaqil ta'lim mavzulari (Oraliq baholash/akuniy baholash)

- Iqtisodiy siyosatning mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishida o'rni, mazkur mavzu bo'yicha mavjud ilmiy yondashuvlar.
- Makroiqtisodiy siyosatning ma'muriy va iqtisodiy vositalarining SVOT tahlilini qilish.
- Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida soliq va byudjet tizimini isloh qilish yo'llari. Mamlakatimizda fiskal siyosat sohasidagi islohotlar va ularning natijalari.
- O'zbekistonda pul-kredit islohotlari va monetar siyosat. O'zbekistonda monetar siyosat vositalaridan foydalanish
- O'zbekistonda iqtisodiyotni tarkibiy o'zgartirish siyosatining samaradorligi, qo'shni davlatlar iqtisodiyoti tarkibiy siyosatidan farqli jihatlari.
- Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatining samaradorligini baholash yo'llari
- O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning raqobatbardoshligini oshirish yo'llari.
- O'zbekistonda aholini ish bilan ta'minlash va ijtimoiy himoyalash muammolari.
- Valyuta kurslari va ularning iqtisodiy o'sishga ta'siri.
- Ochiq iqtisodiyot modeli va Yopiq iqtisodiyot modeli SVOT tahlili
- O'zbekistonda makroiqtisodiy siyosatning xorijiy tajribasini qo'llash istiqbollari.
- Surxondaryo viloyatida hudud iqtisodiyotini rivojlantirish dasturlari.
- O'zbekistonda innovatsion rivojlanishdagi ijobiy natijalar va mavjud muammolar.
- O'zbekistonda barqaror iqtisodiy rivojlanish strategiyasining maqsad va vazifalari.
- Valyuta bozorni tartibga solish va valyuta siyosatining o'ziga xos xususiyatlari
- Davlatning iqtisodiyotni tartibga solish bosqichlari va samara chegaralari.
- Davlatning tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishi va uning ahamiyati
- Ijtimoiy jarayonlarni davlat tomonidan tartibga solish
- Iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlar siyosati va modernizatsiyalash
- Iqtisodiyotni innovatsion rivojlanish yo'lga o'tush muammolari.
- Iqtisodiy barqaror rivojlanish va iqtisodiy o'sish omillari.
- Boshqaruvning iqtisodiy vositalarga zamonaviy talablar.
- Iqtisodiy rivojlanishda tuzilmaviy o'zgarishlar.
- Iqtisodiy siyosat subyektlari va uning o'ziga xos xususiyatlari.
- Iqtisodiy o'sish va uni ta'minlovchi omillar
- Iqtisodiy o'sishning institutsional asoslari va o'zgarib borish tendensiyalari.
- Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatini tartibga solish
- Innovatsion siyosat va uni amalga oshirish vositalari
- Ishechi kuchi bozorining davlat tomonidan tartibga solinishi.

- Mamlakat iqtisodiyotini raqobatbardoshligini davlat tomonidan tartibga solish yo'llari
- Mamlakatda aholi bandligi va daromadlarini oshirish yo'llari
- Milliy iqtisodiyot tarmoqlari va ishlab chiqarishni rivojlantirishning innovatsion yo'llari.
- Monopolyaga qarshi siyosat va xususiy tadbirkorlikni qo'llab quvvatlash masalalari
- Tarkibiy o'zgarishlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashga investitsiyalar jalb etishni faollashtirish.
- O'zbekiston Respublikasida narxlar tizimini tartibga solishning o'ziga xos xususiyatlari.
- O'zbekistonda iqtisodiyot dasturlarining o'ziga xos xususiyatlari.
- Hududiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish siyosatining asosiy yo'nalishlari
- O'zbekistonda pul-kredit siyosatining o'ziga xos xususiyatlari.
- O'zbekiston eksport diversifikatsiyasining asosiy yo'nalishlari
- Byudjet taqchilligi va uning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri

Estatma: Talabalar yuqorida keltirilgan mavzularni mustaqil o'zlashtiradilar. Ma'ruza oqituvchisi haftaning ma'lum kunlari maslahat soatlari belgilaydi, talabalar ushbu kunlari mazkur mavzular bo'yicha konsultatsiya (maslahat) olishlari mumkin bo'ladi. Mazkur mavzularni o'zlashtirish uchun 60 soat (har mavzuga 1,5 soat) ajratiladi. Mazkur mustaqil ta'lim mavzularining o'zlashtirish nazorati oraliq va yakuniy nazorat jarayonida aniqlanadi. Jami mustaqil ish sheatlari 90 soat (30+60).

Tavsiya etilgan adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar	
1	Asqarova M.T., Jamolov J.J., Zaxidov G.T. Makroiqtisodiy siyosat. Darslik. T. "Innovatsion rivojlanish nashriyat-matbaa uyi", 2021 - 288 b
2	Asqarova M.T., Hakimov H.A. Makroiqtisodiy siyosat. O'quv qo'llama. T. TDIU, 2019. - 210 b
3	Farrukh K. Langdana Macroeconomic Policy. Demystifying Monetary and Fiscal Policy Springer, 4th ed. 2022 edition, 366p
4	Martin Weale, Andrew Blake, Nicos Christodoulakis, James E. Meade and David Vines. Macroeconomic Policy. UK, 2015, english.
5	Т.Т. Бродский, Д.Ю. Миропольского. Макроэкономическая политика государства и особенности ее осуществления в открытой экономике. Учебное пособие. - СПб. - Изд-во СПбГУЭФ, 2010. - 140 с.
6	Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston Taraqqiyot Strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2022. -416 bet

Qo'shimcha adabiyotlar

1	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - T. O'zbekiston, 2023
2	Беркинов Б.Б., Ишмухамедов А.У., Хайдаров М.Т., Мухамеджанова Г.Я. Макроэкономический счетат. Укув кутубхонаси. T. TDIU, 2008 й. 123 б
3	М.Т. Асарова, Х.А. Хакимов, А.Р. Яхшимуратова. Макроэкономический счетат. Укув-услубий мажмуа. - T. TDIU, 2018. 282 б
4	Yakubov I.O., Hakimov H.A. Makroiqtisodiyot-2. O'quv qo'llama. - T. TDIU, 2019. - 217 bet

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlari nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmuni to'liq yoritilgan.
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa.
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy mohiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa.
- Fan doirasida mustakil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa.
- Bertilgan savollarga aniq va to'g'ri javob bera olsa.
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa.
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa.

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmuni tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa.
- Fanning mazmuni amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa.
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarasa.
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa.
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa.
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajaragan bo'lsa.
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa.
- Fandagi mavzularni tor doiraga yoritib bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa.
- Bayon qilish ravon bo'lmasa.
- Fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa.
- Fan bo'yicha mater puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) Quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagani bo'lsa.
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa.
- Fan bo'yicha materialni boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa.
- Fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa.
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmаса.
- Fanni bilmasa.

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH TARTIBI		Bajariladigan topshiriqlar	
Reytingni baholash turlari	Maks ball	Topshiriqlar ni bajarilish muddati*	
Yorri nazorat, shundan	20	O'quv jarayonining jadvali bo'yicha	
- Dars mashg'ulotlaridagi ishtiroki	4	Talabning dars jadvaliga muvofiq ma'ruza, seminar, amaliy mashg'ulot, laboratoriya mashg'ulotlarida ishtirok etishi. Talabalarining dars mashg'ulotlariga ishtirok etishlari majburiy hisoblanadi va talablarining dars mashg'ulotlariga ishtiroki rag'batlantiriladi.	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda
- Amaliy mashg'ulotlardagi faolligi	16	Fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda, seminar, laboratoriya va amaliy mashg'ulotlarda o'g'zaki so'rov, test o'tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollokvium, keys stadi, kazus yoki labula vaziyatli topshiriqlar, loyiha, kurs ishi, uy vazifalarini bajarishi, Talabalar mustaqil ishlari bo'yicha muammoli vaziyatlar bo'yicha muzokaralarida faol ishtirok etishi talab etiladi.	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda
Oraliq nazorat, shundan	30	Tasdiqlangan jadval asosida	
Oraliq nazorat	30	Tasdiqlangan jadval asosida (test nazorati o'tkaziladi) 30 ta savoldan test har biri bir ballidan jami 30 ball) Testning 60% (24 ta) savollari talaba mustaqil ta'lim doirasida o'zlashtirishi lozim bo'lgan savollardan iborat bo'ladi.	Dars hajmining 70% ni o'zidan so'ng
Yakuniy nazorat Shundan:		Tasdiqlangan jadval asosida	
Yakuniy nazorat	30	Yozma ish shaklida (5 ta savol 6 ballidan jami 30 ball) auditoriya soati va mustaqil ta'lim topshiriqlari mavzular bo'yicha	O'quv bo'limi tomonidan tasdiqlangan muddatlarda
Jami	100		

baho	ball	O'zlashtirish
"5"	18-20	90-100%
"4"	14-17	70-89,9%
"3"	12-13	60-69,9%
"2"	11	0-59,9%

ON ballar (30 ball) konvertatsiyasi.

baho	Ball	o'zlashtirish
"5"	27-30	90-100%
"4"	21-26	70-89,9%
"3"	18-20	60-69,9%
"2"	17	0-59,9%

Yan ballar(50 ball) konvertatsiyasi

baho	ball	o'zlashtirish
"5"baho	45-50	90-100%
"4"baho	35-44	70-89,9%
"3"baho	30-34	60-69,9%
"2"baho	29	0-59,9%

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Otamurodov Shavkat Nusratillaevich
E-mail:	shavkat_otamurodov@tues.uz
Tashkilot	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti, "Iqtisodiyot" kafedrası
Taqrizchilar	Xatamov O.Q. – Termiz davlat universiteti Kompyuter va dasturiy injenering kafedrası mudiri, i.f.d., professor. Abdukaeva G.M. – Termiz davlat universiteti Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası mudiri, i.f.d., dotsent.

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2024-yil 30-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "Iqtisodiyot" kafedrasining 2024-yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i: Z. Turayev

Fakultet dekani: Sh. Yarmatov

Kafedra mudiri: T. Mamadjanova

Tuzuvchi: Sh. Otamurodov

